

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

Kraméryusov

Císařské král. Vlastenské Noviny.

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

Roku 1791.

Číslo. 45.

Ve Sobotu

dne 5 Listopadu.

Třetí roční běh.

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

S nejvyšším císařským královským Povolením.

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

Rozličné politické zprávy.

Čakoz list z Semelina na den 19 října praví, žehož dne Turci w Bělehradě byli očekávaní; však to se potud nestalo.

O Semendryi slyšíme, že dnes 19 října bude Turkům odvedena, odkud potom Bassa do Bělehradu pogede. Na den 20 bude noclehovati w Broste, dne 21 nedaleko Bělehradu, a dne 22 bez pochyby gest ten den, na kterýž Bělehrad Turkům zase odveden bude. Na císařské straně gest wšicko k tomu přiraveno, tak aby nový Bassa se vši vctivostí y také při stělení z kusu přigat byl. — Průchod z Bělehradu do Semelina po tu chvíli gest otevírán, tak aby lidé, genž sobě vmyslíli chéti, tijn

snáze na císařskou stranu z Srbsta přestěhovali. K lepšimu wědomí těchto lidí wchnj wogenstá zpráva dala prohlášení, že w této případnosti a poněwadž času na kráče gest, nejlépe včinegi, řdyž pomalu wšickén swing nábytek k Banátskému břehu sáesau, a potom k gest pohodlněgi dále od břehu odvezti mohou; a za tau příčinou giž k tomu lodi přichystány gsau. Co se tkne mardyťánů, nanowo dostali poručení, aby se pro wogsto gestě na tři dni wšij potráman opatřili. Podle tohoto tedy prohlášení nym welmi mnozí táhnau na císařskou stranu, a mezy njmi na wěšm díle gsau Turečtj Židé, kteříž swau mohowitost zatjm pro bezpečnost

na

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

Oravské muzeum P. O. Hviezdoslava

na cýsařské straně složegi, dokudby ne-
wyzwédeli, takéli předce Turkům co
wěřiti gest.

Orbowé Turečtj poddanj, genž
před negakým časem k nám přitáhli, gakž
nynj znamenáme, zase mnozy nazpátek
k swým předesslým panům se wrátěgi.
Wssak může býti každý bezpečen, že gim
wrchnosti, na gegichžto gruntu se vsa-
diti chtěli, žádné překážky w tom činiti
nebuda, neboť gsau na wětšim díle
welmi hrubi lidé, kteříž žádnému po-
řádku a dobrým mravům tak snadně
přiwyknutí nemohau.

Pan Generál Hrabě Kolowrat, gakž
slyšsime, rozličnými pokrmý a nápoji se
zaopatřil, aby nowého Bělehradského
Bassu a některé wzácnějši Turky nále-
žitě uctiti mohl. Skrze takowau počtu
cýsařský král, dwůr chce Turkům w mysl
wprawiti, aby se oni napotom gakožto
dobří sausedé s cýsařskými poddanými
w dobrém přátelstwu snášeli.

Podle giné zpráwy z Semelina,
kteráž na den 12 října zaslána gest,
Pan Generál Černel dne 10 téhož z per-
wnosti Orsowy přigel do Semelina, přiz-
nesa tu zpráwu, že tedy předce giž Or-
sowa Turkům odewzdána byla, a že při-
tom wssacko dobře a w náležitém po-
řádku šlo. Při koncy nášši gratuliro-
wali Bassowi, kterýž gi přigimal. Bassa
syce děkowal co neyzdwořilegi, a byl
střečně pohnut w srdeci, že cýsařstj ofi-
cyři tak uctiwě s ním zacházegi; než dal
na sobě znáti weliku netrpěliwost, že ho
nessčestj Řiditelem w Orsowě učinilo;
pak řekl: "Ach žádal sem množstwíkrát
ze srdce, by cýsařstj tuto perwnost z grun-
tu wywrátili a zhladili, tak abych gá

bez te čti gakožto Orsowský Řiditel býti
mohl." — O Bassowi, kterýž do Bě-
lehradu za Řiditele přigde, prawěgi
mnozy, že gest prozřetelný a sprawez-
dliwý muž, a že to, což se nedáwno
w Nysě stalo, podle neypráwnějšho Sul-
tánowa rozkazu učiniti musyl. Příčina,
že mnozy w Nysě zmordowáni byli, gest
tato neyhlawnějši: Turcy, gimž wy-
kázáno gest, aby napotom w Bělehradě
přebýwali, nechťeli žádného z někdejšich
Bělehradských Turků mezy sebou typěti,
prawěgi, že wětšim dílem nepokogni
lidé gsau; protož neywyšši Sultán dal
přísně poručení Nysškému Bassowi, aby
wssacky tyto nepokogné Turky z cesty
odklidil, což se y stalo, a Bassa poručil
mnohým blawy stínati, a giné šnůrau
zassertiti.

O Bárowi Ismailowi, o němž přes-
desle zmínka učiněna byla, nynj slyšs-
me, že nebylo možné ginác k němu přiz-
giti, než že musyli dům, w kterémž přes-
bywal, obstaupiti a geg zapáliti, kdež
on s swými některými wěrnými bjdne
zahynul. W též zprávě wvádj se w
známost, že po celé vlicy, kteráž z 35
domů pozůstáwala a mezy nimi y dům
Báry Ismaila, oheň založili; než k pras-
wdě podobnějši gest, že se oheň, ktez-
rýž w gediném domě založen byl, prudce
šnal, a tudy celé vlicy škodil. Protož
nenj divu, že se Nysstj Turcy zbaurili,
a w perwnosti weliké nesnáze způsobili.
Také y dům Bassow wypáten byl; wssak
na to ščestj on se časné retowal; a pak
kdýž Sultánůw rozkaz vkázal, mnozy
z zbaurěného lidu prawili: "Sultánůw
rozkaz gest sprawedliwý."

O této křawé lázni, kteraž Nys-
š

ský Bassa mezy Turky učinil, list z Semendrye psaný na den 8 října gestě nám negakau dáwa zprávu, a takto se w něm píše: Podlé poručení vrchní wogenské zprávy, tento hrád již dne 7 aneb 8 října, a perwnost Bělehrad a Sabac dne 9 aneb 10ho Turkům měla býti odwedena; poněwadž se wšak mezy samými Turky roztržitosť staly, protož w gístotě newíme, kdy Turcy prazwená místa pod swau zprávu přigman; že wšak se to gístotně stane, o tom žádný wšc nesmí pochybowati. Mechmet Serafskyer Bassa celé toto okolí pod swau zprávu dostane. On pozwal mnohé wzácné Turky k sobě, a mezy nimi známého Delli Achmeta, a když se rito od něho wštrali, měl lid nastrogený, kterýž po nich střel, je mordowal, a některým y hlavy přezali. Glawu Delli Achmeta Bassa poručil y hned Sultánowi do Konstantynopole odwesti, a za tau přičinau nyní Turcy wěd, že se to na Sultánůw rozkaz stalo. Tato tedy přihoda gest přičinau, že Turcy wyše práwených perwností od cýsařských přigmanti nemohau. Gaž se zdá, tato krwawá lázeň wšsem wzácnějším nepokogným Turkům se stane. Wšickni Turcy, kteri nyní sem přigdan, gsau samí nowí, a žádný z těch, genž prwe zde byli, poněwadž rito z pokuty, že své země tak špatně bránili, wšecken swůg statek a gmění propadli, a do Ulye táhnutí musili. Aby Turcy v swých poddaných lástku sobě zglednali, roztrausili mezy nimi, že poddaný lid za celá tři léta žádné daně a poplatků sfládati nesmí. Skrze tuto powěst nyní Orbowé opět z cýsařské strany k Turkům přechá-

zají, a swých statků se wgmají. — W tomto okolí nyní krádeže a laupeže zhušta se páší, tak že člověk ani po pevné zemi ani po wodě bezpečen není. W též mje na den 6 října nad Semen-dry, laupežnicy gednu prázdnuu lodj, kteráž od Orsowy plynula, přepadli, dali přes 100 ran, a nechťeli jí pustiti, až posléz nasse patrolla od kordonu přitáhla, a tyto lupiče rozehnala.

(Vber. Kur. n. 81.)

3. Bukarestu 20 září. Gaž sem w poslední zprávě oznámil, že náš zpráwu wedaucý Generál Pan Grabě Witztrowský dne 9 toho odtud wygede, a přes Čerwenowězský průchod do Semendhradského y s swým wogštěm se nawráti, tak se to také na wlas stalo. Dne 12 nato nynějši Walašský Hospodár Bnjže Michal Sncó držel swůg slawný přigezd do Bukarestu. Wšak ale tato slawnost od někdejší, gestto gindy byla w obyčejí, z ohledu síkwošnosti byla velmi rozdílná. Takowá někdy býwala tato slawnost: Wšickni Bojáři sli wštrje Bnjžeti až k klášteru Waka-restu, a odtud geg prowázeli wšickni w neysíkwošnějším oděwu přistrogeni a na konjch až k Bnjžecému sřdlu. Před Bnjžetem wedli 11 aneb 13 konj (počet musil býti wždy nesteyný) s dlahými samým zlatem a stříbrem wyšřwanými čabakami, aneb také tak dlahými kožemi z rysů a ostrowidů, kteréz přes sedla dolů wšřly po lewé straně na sedle při každém koni byl erb z kowaného stříbra gačo klobauk weliký připiary. Každý Walašský Hospodár při swém přigezdu mřwal nowý kožich z sobolových kožj, kterýž od neywyššího Sul-

tána darem dostal. Při nynějšm wšak přigezdu nebylo dokonce žádné takové pompy widěti, anobřz geho přigezd pázrně okázal, že mezy Walachy weliký nezdotatek býti musý, aneb aspoň že ten předešlý obyčej přigezdu docela kzměnění přišel. Walasšský Hospodář neměl než swůg starý kočich, w kterémž giž prwé gednau do Bukarestu přigel; kočiu měl při sobě toliko šest, mezy kterýmiž tak říkage neppěknějši a neyozdobnějši byl, gehož od nasseho Cysáře dostal. Také y ostatnj kočowé nebyli ničterač ozdobeni, toliko staré sleželé čabraky měli na sobě, y ginak bezwšech střibných erbů. Gedinéž wznesšenějšich Bojariň gelo před Knížetem na kočich, ostatnj wšickni geli za nimi w kočářch. Wšeho ostatního lidu, kterýž geg prowázal, bylo asy 300 dohromady. Několik toto podjwání nebylo tak hrubě wesele, wšak předce lidé do 40ti tisíců se zběhli, aby widěli své nové Kníže podle starého obyčeje v chrámu na tak řečeném starém knížecým dworě s konešupowati. Po wykonaných službách Božich gel do sálu na starý dwůr, poručil dworské nařízení, ale kteréhož od Sultána za Walasšského Hospodáře stawen gest, neyprwé w Turcie a pak w Walasšské řeči přecjšti, a nato odebral se w předešlém průvodu do kláštera, kdež geho Oswícenost Prync Koburk za negaký čas přebýwal. Mezy tím tento průvod, ač Walassi na sobě wesele twáři neokázali, předce byl gim k negaké radosti, poněwadž s Knížetem Michalem Sučo průvodčej Hassan Bassa swažr někdejšiho Sultána, kteréhož se Walassi welice obáwali, nepřigel. As

to Turků bylo wšacko, genž se při tomto průvodu widěti dali. Po vlicy nebylo nic widěti než kočáry, gesto sem tam gezdili, a gedni druhým se wyhýbali, a poklony sobě činili. Wšak tato radost netrwała než kratičké okamženi. Nebo po dwau dnech bylo slyšeti, že sem přigede Bassa tří praporců s takovým a s takovým množstwím lidu. A hle! Bassa Hassan přigel kutečně s čtyřmi sty Turků. Kníže Hospodář šel proti němu pěšky až k Wakarestu, a připrawil mu byt w němž klášterě až do druhého dne, a nesměl se na swůg koč posaditi, až mu Bassa powolení dal. Druhého dne přigel Bassa k Knížeti, a od něho, gegž Kníže prowázal, geg do swého byru w městě. Bassowo komonstwo bylo 30 Turků, a ostatnj wšickni zůstali w ležení w Wakarestu. Mez to bylo šalba; po málo dnech přicházeli Turcy z swého ležení po desýti y po dwadeceti do města. Knížecy wárny a městské žigi pod ruřau rozpisowali byty pro tyto neočekávané hosti. Nagednau přestali wozowé po městě gezditi, každý Walach zalezl do své swětnice, a s hrůzau a strachem očekáwali na ty věci, genž se diti magj. Bdyž známý známého pozřkal, tázali se wšpolek: Pro Bůh! co to má znamenati? a odpověď byla: Pro hřichy nasse to zlé na nás doléhá. Kynj wšickni na to myslili, aby vtekli, aneb aspoň aby swůg lepší nábytek na bezpečnějši místo odprawili. Na Knížecy poručení bylo prohlášeno: "Aby se žádná žena od stawu s šmátem aneb w nákladném oděwu s swěšenými wlasý po vlicy okázati neopowázila; aby wšescky krčmy zawčeny byly, a vůbec aby